

FÚGA

az ablak... ott térdel

...gyors kopogó léptek...a járdán a mozdatlan test...a kiságy... előtt... nézem a halványkék kötött ruhácskában... a lábacskákat... a kezecskéket... a gömbölyű arcocskát... a szemét... két csillogó gömböcske... lassan fölé hajlok... megcsókolom az arcát... kedden délelőtt tizkor le kell adnom kéziratot... ha messzebről nézném... ahogy a festő... hát-ralép az állványtól...nézi a képet...állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...megcsókolom az arcát...kedden délelőtt tizkor le kell adnom az átírt kéziratot...ha közelebről nézném...ahogy az órás...az óraszerkezetet... állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...megcsókolom az arcát...kedden délelőtt tizkor le kell adnom az átírt kéziratot... ha felülről nézném...ahogy a (madarak) kémenyseprő...háztetőt...állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...megcsókolom az arcát...kedden délelőtt tizkor le kell adnom az átírt kéziratot...és ha (pincéből) alulról nézném... ahogy a fütők...a pinceablakból...állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...megcsókolom az arcát...kedden délelőtt tizkor le kell adnom az átírt kéziratot...ha a támadó szemével néznék...állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...megcsókolom az arcát...kedden délelőtt tizkor le kell adnom az átírt kéziratot...ha az áldozat szemével néznék...állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...megcsókolom az arcát...kedden délelőtt tizkor le kell adnom az átírt kéziratot...állok a kiságy előtt...lassan a gyerek fölé hajlok...nem látom a kiságyat...a halványkék kötött ruhácskában...a lábacskákat...a kezecskéket...a gömbölyű arcocskát...csak a szemét...két csillogó gömböcske...ha a (fiam) kisfiam szemével néznék...nézem a szemét...megcsókolom az arcát...nézem az írógépbe csavart fehér papírt...lassan a papír fölé hajlok...hátradőlök a széken...nézem a papírt...a papír fölé hajlok...a két résnyire huzott villogó szem...a csapzott seszinű haj... az ék alaku homlok...az ornyereg fölött az elvakart pattanás...a keskeny ajkak a sárga lapátfogak fölött...sanda vigyorban vonaglik az arcom...

FÚGA

– ajánlás egy újabb hagyatéki szöveghez –

A Hajnóczy Péter Hagyatékgondozó Műhely (melynek létéről, működéséről egy korábbi Látóhatár-írásban már beszámoltam¹) 10. hagyatéki publikációját olvassák. Vagy a 11.-et? Nagy Tamás dr. jogszociológus, tavaly nyáron elhunyt vezető-társam, pótolhatatlan barátom és gondolkodó-szövetségeselem jeles kötetének² szövegbemutatóit is figyelembe kell vennünk (*A nagy jogi légzés*, benne: a *Hull a hó* kezdetű kis műremek és a *Jelentés* címet viselő „csodapróza”)! Továbbá a magam tanulmánykötetének szövegközléseit³.

A most prezentálandó egy oldalnyi szöveg a Reményi József Tamástól (évtizedekkel ezelőtt) 1. számot kapott doboz („*Vegyés töredékek*”) 27. cikkelye. Üres előlapján a *Da capo al fine* géppel írott címet viseli mint ígéretet (e szöveg, mely *A fűtő* közeli rokona, dublettje, parafrázisa – végül a 2007-es Osiris-kiadás⁴ *Kötetbe nem került és hátrahagyott írások* *Novellák* blokkjában találta meg helyét). A 27. szám alatt helyette a mi most prezentálandó szövegünk lelhető fel, kézzel radikálisan, indulatosan javított gépiratban, jól olvashatóan. Megkockáztatom: bár a kis írás három ponttal fejeződik be – végbe formált, már csak helyesírási-figyelmi korrekcióra, utolsó simításokra, újragépelésre váró szövegábra: rajzolat, versszerű, ismétlésekkel, szüntelen három pontokkal ritmizált felület, csipke, háló. Az emlékezet, a szerzői jelenlét tere.

Egy oldalnyi, információk számosságát tartalmazó és összefoglaló, szikár, egyszersmind zsúfolt, megszagattott mondat, felsorolás és tényrögítés. Mégis inkább egy elbeszélés kezdete volna? De hisz csupa ismétlés, s bár szívesen tudnánk meg többet, a szöveget kezdő - s lezáró három pont tabuvá válik, bárhogy is nézzük!!

Címéül a *Fuga* lehetett szánva, de az eredeti gépiratban végül kék tollal erőteljesen kihúzatik a címszó; másik szerzői javaslat pedig nem készült. Maradjon hát memóriánkban a *Fuga* keresztnév, s joggal: Hajnóczy szívesen fordult máskor is zenei szerkezethez mint szövegépítő-, ill. címadó elemhez: a *Da capo al fine* nemcsak egy kisszöveg címe – több írás is magán viseli a befejezetlenség – újrakezdődés, végtelenítődés zenei motívumrendjét. A *Keringő*, *A kút*, *A kavics*, *A sas*, *A tűz*, *A szertartás*, *A kéz*, a *Gyűrűk* minimal artot idéző, fúgaszerűen építkező szövegei is e nemben fogalmazottak. A *Rorate* (hagyatéki változata és elődje: *Kávé, egy doboz Marlboro*) szövegopuszát is itt említjük meg.

Grabócz Mária szép tanulmánya foglalkozik többek közt e kérdéssel⁵. De feltétlenül szóljunk Melis László zeneművéről, melyet *A szertartás* ihletésére szerzett (1981), ill. Mátis Lilla filmrendező munkájáról, az *In memoriam Hajnóczy Péter*⁶ című kisfilmről, melyet a szerzőnő az író balatonfüredi halálát közvetlenül követően, a Zsámbéki úti lakásban vett fel, ugyancsak Melis László muzsikájával a háttérben. (Így, s ekkor tudom meg, hogy egy esztendeje Melis László is halott. Ő, aki dr. Horváth Putyi filmjében (*A halál kilovagolt Perzsiából*⁷) vállalkozott Hajnóczy szerepének eljátszására is. Utólag mindinkább úgy látom: elfogadható hitelességgel.)

A cikkíró szerint a zenei minimal-nak három alapszabálya van. Először is: a minimal art szerzői nagy tudatossággal nyúlnak a szükséges legkisebb számú elemhez mind motívumban, mind hangszerelésben, dinamikában és szerkezetben. Ebből hozzák ki aztán a maximumot az elemek variálása, sajátos arányrendszere révén.